

Tradiční strany vytvářejí aliance poražených, aby zabránily nástupu nových politických sil k moci

 radiouniversum.cz/ivan-hoffman-tradicni-strany-vytvareji-aliance-porazenych-aby-zabranily-nastupu-novych-politickych-sil-k-moci

4. listopadu 2024

Ivan Hoffman

Text 4.11.202439 min Přehrát

#Politika

Milí posluchači, neslyšeli jsme se teď v rozhovoru s Ivanem Hoffmanem trochu déle. Ta odmlka jde ovšem za mnou, za což se vám omlouvám, ale poněkud jsem ochořela, a tak jsme museli Ivanovo ohlédnutí za měsícem září odložit. Teď se už ale můžeme směle pustit do října a při jeho cupování klidně přibereme ještě i opomenuté září. A tak si teď, s odstupem času, o to více setkání s Ivanem Hoffmanem užívám a doufám, že i vy. Ráda tě slyším, Ivane, buď vítán.

Ivan Hoffman: Já tebe také a posluchačům prozradím, že teď máš ten správný hlas.

Martina: Dobře. Neříkej nic, co do té hry nepatří. Teď už mám svůj hlas a doufám, že to tak zůstane. Ještě musím jako vždy připomenout, že Ivan Hoffman patřil k nejvýraznějším disidentům před listopadem 1989, určitě ho znáte jako slavného písničkáře, novináře, který v samizdatu vydával časopis Fragment K. Po revoluci pracoval ve Svobodné Evropě, ale také třeba v Českém rozhlase. To mu vyneslo cenu Ferdinanda Peroutky. Jeho odhodlání zůstat novinářem se vším pochybováním, které k této profesi patří, mu později vyneslo cenu Krameriovu. Jsem ráda, že je mým kolegou, a jsem ráda, že se tě mohu zeptat na to, jak se ty díváš na to, co se stalo v měsíci říjnu.

Vláda v reakci na zvyšování platu soudců navrhuje, aby se platy zvýšily i vrcholným politikům, takže, jako vždy, půjde především o peníze. Opozice v čele s hnutím ANO je ovšem naopak chce zmrazit. Co už víme, je, že Fialova vláda se dohodla s odborářskými předáky na tom, že státní zaměstnanci v Česku dostanou od příštího roku přidáno 1400 korun měsíčně, a i v tomto případě je markantní, že vláda dostává něco, na co si musí půjčovat a je to stejné, jako by rodiče zatížili své vlastní děti hypotékou jen proto, aby si mohli užít svůj dosavadní životní styl. Naštěstí se to vláda snaží dorovnat tím, že platy a mzdy občanům rostou mnohem nižším tempem, a důchody budou vládou od 1. ledna 2025 zvýšeny v průměru pouze o 358 korun měsíčně. Takže nevím, jestli toto je dobrá zpráva, že někde vláda přeci jen šetří. Ivane, existuje podle tebe důvod, proč si politici zvyšují platy?

Ivan Hoffman: Tak řekla jsi správně, že potřebu zvedat si platy se politici pokoušeli odůvodnit usnesením Ústavního soudu, které se ale týkalo platu soudců, a Ústavní soud se vůči tomu ohradil a vyjádřil se, že zvyšování platů politiků nenařídil, neboť se jejich platy ani nezabýval, takže jim nic nebrání si platy zmrazit. No a tím pádem se dá říci, že tím důvodem zvyšování platů je to, že peníze jsou hlavním důvodem, proč politici dělají politiku. Politici neporovnávají svůj výdělek s obyčejným občanem, ale s manažery privátních korporací. A necítí se tedy jako privilegovaná vrchnost. Oni naopak spíš si připadají jako takoví chudí příbuzní, na které ti boháči bez mandátu pohlížejí spatra.

Martina: Ale co říkáš, je vlastně zvláštní, protože za mých mladých let, a teď hovořím o devadesátkách, tak tehdy platilo, že chceš-li si vydělat, musíš do soukromého sektoru. Ale už před covidem se paradoxně začalo říkat, že pokud chceš vyšší plat, musíš ze soukromého sektoru do státního. Připomíná mi to takové to francouzské „být pod penzí“. Myslíš si, že tady došlo k jakési nezdravé změně?

Ivan Hoffman: Něco na tom určitě je, ale ono ty platy zaměstnanců ať už v soukromém anebo státním sektoru jsou dnes ve srovnání s platy manažerů doopravdy směšné. Ty nůžky se rozevřely obrovsky a politici se považují za nedocenené právě proto, že si připadají být našimi manažery. Nikoli našimi zaměstnanci. Kdyby to byli naši zaměstnanci, tak by museli brát platy nízké, ale oni se doopravdy považují za ty, kteří nás řídí. Ne za ty, kteří nám slouží. Ta logika je potom zjevná čím dál víc.

Martina: To je velmi trefný postřeh, že se cítí našimi manažery. Myslíš si, že si politici tedy vyšší platy nezaslouží?

Ivan Hoffman: Tak pokud by se plat politiků odvíjel od jejich užitečnosti, to by bylo takové, řekl bych, racionální kritérium anebo by byl odvozen od úspěšnosti hospodaření státu, no tak by nyní měly být platy politiků spíše kráceny, a nikoliv zvyšovány. Pokud by politici byli hmotně zainteresovaní na tom, jak se daří občanům, no tak nejspíše by jejich počínání bylo odpovědnější. Umím si klidně představit, že by se při odměňování měřilo přísnějším metrem stranám vládní koalice a shovívavějším metrem k opozici, která za nic nemůže. Z opozice, která kritizuje špatné hospodaření vlády, má totiž občan užitek, takže v praxi, to je můj takový návrh, by měli politici spojení s vládní koalicí být potrestáni za to, že o třetinu znehodnotili úspory obyvatelstva. A přesně o tu třetinu by měla být krácena i jejich mzda a jejich benefity. To se samozřejmě snadno řekne, ale špatně dělá, když tedy o výši platu si rozhodují oni samotní, ale určitě dýchají spíše s boháči než s prostým lidem, bych řekl.

Martina: Něco mi říká, že ten tvůj návrh se asi zatím nechytne.

Ivan Hoffman: Ale musíme ho vznášet.

Martina: Zejména, když, nutno dodat, politici nejsou ve frontě na vyšší platy sami. O své právo na přilepšení se přihlásila i manželka prezidenta. Co si o tom myslíš, o nároku první dámy?

Ivan Hoffman: Tak mělo by jít o pravidelnou finanční podporu 95 250 korun. Pikantní je, že s tím přišel, tuším, bulvární Blesk jako první. To tomu nasadilo korunu. Také je potřeba říct, že to jsem ani nevěděl, ale to je moje chyba, že paní prezidentová má svého mluvčího. No, a ten dal ke známosti takové vyjádření, že k úkolu první dámy přistupuje s velkým smyslem pro povinnost a chápe ji jako službu vlasti. Ten mluvčí se jmenuje Petr Fučík. On to takto uvedl, no a já bych k tomu řekl naopak, že určitě není v Evropě běžné, aby z veřejných peněz byla placena manželka prezidenta, proto se také proti takovému záměru zvedla vlna odporu. A místo o první dámě hovoří někteří naši někteří nespokojení spoluobčané jako o „první vyžírce“. Pokud se to dověděla, tak asi jí nebylo moc dobře. Ani manželka nemá žádný politický mandát, no a když argumentuje tím, že nás reprezentuje, tak mně to přijde směšné. Já jsem s povděkem zaregistroval iniciativu udělat sbírku šatstva, aby paní manželka měla co na sebe.

U vyhazování Pirátů z koalice předvedl Fiala, že je nejen špatný premiér, ale i mizerný politolog

---

Martina: Češi k tomu vždy přistoupí s humorem sobě vlastním, je mi tedy jasné, jaký na to máš názor, zejména, když jsme opět odsouhlasili, nebo respektive dali k odsouhlasení rozpočet s takovým schodkem, jako je ten, který teď máme. Ale pojďme se podívat na další politický folklor u nás. Piráti si koncem září na svém celostátním fóru odhlasovali odchod z vlády. Reagovali tak na návrh premiéra Petra Fialy odvolat šéfa Pirátů, Ivana Bartoše, z pozice ministra pro místní rozvoj. To všichni piráti svorně považovali za podraz a premiér podle nich porušil všechny smluvní podmínky koaliční smlouvy. Proč se, Ivane, podle tebe premiér hodlal hodit už Piráty přes palubu?

Ivan Hoffman: Tak politika je drsný svět, no a preference Pirátů klesají už půl roku, což potvrdily i volební neúspěchy. Takže pan premiér zřejmě usoudil, že Piráti a hlavně předseda Ivan Bartoš vládě škodí, a to kvůli negativní publicitě ohledně digitalizace

stavebního řízení. No a současně patrně usoudil, že Piráty nepotřebuje. Ukázalo se, že ta jejich image bojovníků za svobodný internet není automaticky kvalifikací pro zavádění informačních technologií. To byly asi dva důvody, proč je hodil přes palubu. Jednak, že měl pocit, že škodí, a jednak, že je nepotřebuje.

Martina: Ivane, jaké důsledky bude mít konec Pirátů ve vládě pro samotné Piráty? Dá se to předvídat?

Ivan Hoffman: No, zjistili jsme, že když si pirát uváže kravatu a obleče sako, tak se stane z rebela úředníkem. Takové to pirátské heslo „Internet je naše moře“ napovídá, že se Piráti necítí dobře na suchu. To znamená v reálném světě, no a ta účast v parlamentu a ve vládě připravila české Piráty o identitu. Oni se podíleli na všech neúspěších. Na všech chybách. Na všech nepopulárních krocích svých koaličních partnerů. A přesto, že si udržovali slušné volební preference vysoké, tak se jejich potencionální voliči nedostavili ani k evropským a posléze ani ke krajským volbám.

Já myslím, že to dobře vystihl Matěj Stropnický, který řekl, že jejich voliči zřejmě vycítili, že z toho volebního hesla „Pust’te nás na ně“ se stalo „Pust’te nás mezi ně“. A jinak bych řekl, že Piráti jsou volební stranou, typickou volební stranou, která je ve skutečnosti politickou sektou s minimem členů, a její úspěch tím pádem zcela závisí na marketingu. Na takovou tu výhradu i ztratili identitu rebelů, kteří pronásledují netransparentní korupční chování zavedených stran, a vnesli do politiky čerstvý vítr. Tak na to reagoval před časem Ivan Bartoš s tím, že Piráti již nejsou protestní stranou, ale takzvaný love brand. Tedy značkou, kterou mají zákazníci rádi. Dokážou si z ní vybudovat silné emocionální pouto, hrdě se vracejí k jejím produktům či službám a doporučují je i ostatním. No, a to už nejspíš neplatí.

Martina: Love brand ani tak nepatří do politiky, jako spíše do obchodu nebo do PR.

Ivan Hoffman: No tak Bartoš je marketér.

Martina: Vybavilo se mi takovéto pejorativní, co se říkalo kdysi, mladí revolucionáři, staří policejní radové.

Ivan Hoffman: Ano, to jisté se i opakuje.

Martina: Jako by Piráti zestárli rychleji. Ale ty jsi teď analyzoval, jaký odchod Pirátů z vlády bude mít dopad na ně samotné, ale jaké budou důsledky pro dnešní koalici?

Ivan Hoffman: My vidíme, že i s Piráty by dnešní koalice měla problém přežít příští volby, no a bez nich, to znamená bez mladých voličů, kteří se kvůli Pirátům obtěžovali volit, to budou mít ještě těžší. Takže největším problémem vládní koalice, bych řekl, se stává ne jenom Bartoš, ale Petr Fiala, premiér. Pro koalici bylo v budoucnosti určitě menším zlem si Piráty nechat, než je vyhodit, ale on to takto udělal. Já si myslím, že tím ukázal, že není jenom špatným premiérem, ale hlavně velice špatným politologem.

Sociální demokracie se s egoismem, chamtivostí a arogancí posunula do politického středu, a stala se jako komunisti a lidovci stranou vymírajících voličů

Martina: Pojdme se ještě podívat na velké plány sociální demokracie, která dříve bývala jednou z nejsilnějších stran, vítěz mnohých voleb, a některých skutečně s přehledem, ale teď už se dlouhou dobu potýkají s nízkými preferencemi. V parlamentních volbách v roce 2021 neuspěli a vypadli po dekádách úspěchu z Poslanecké sněmovny. Nyní by se tam rádi vrátili. Předsedkyní se stala bývalá ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová. Ta porazila protikandidáta, někdejšího ministra pro lidská práva Jiřího Dienstbiera. Teď trošku analýzy. Co se podle tebe, Ivane, stalo se sociální demokracií, že se kdysi z dominantní strany stala politickou vzpomínkou?

Ivan Hoffman: Tak já myslím, že se jí stalo totéž, co KSČM anebo i lidovcům. Jsou to strany, kterým vymírají staří voliči a nepřibývají noví. Myslím, že se nejedná při to jenom o generační problém, ale o to, že se vlastně ztrácí zkušenost minulých generací, které vyrostly ve zcela jiném politickém systému, a také řekl bych ve zcela jiné civilizaci. Velice obecně od pádu „železné opony“ ztrácela půdu pod nohama, slábla poptávka po hodnotách jako jsou: Spravedlnost, solidarita, rovnost, a naopak sílila poptávka po individuálním úspěchu a s tím i zlehčování různých neřestí jako je: Egoismus, chamtivost, arogance. Prostě levicové strany se v té situaci sunuly do politického středu v naději, že je místo lidí práce budou volit měštští liberálové. No, a to se neděje.

Martina: Proč se to neděje?

Ivan Hoffman: Já myslím, že všeobecně levicové strany přišly o ty voliče, kteří přemýšleli střídme. Že jim záleželo na sociální spravedlnosti, a také přišli o voliče, kteří si cenili mezigenerační solidaritu. Voliče, co chtějí mír a ty, pro které byla hodnotou práce. Tento nezájem voličů o autentickou levici prostě vznikl proto, že se změnila doba. Dneska už lidé nejsou v továrnách, nebojují za své sociální jistoty. Společnost všeobecně zbohatla. Zpohodlněla. Vlastně oslovovat někoho jako proletáře není zajímavé ve chvíli, když lidem nejde o to, aby společnost byla spravedlivá pro všechny, ale chtějí se mít líp než jejich soused. No a jim nejde o to, jak se mají všichni ostatní. Tento konsensus, kolektivismus té společnosti úplně vymřel. On byl možná i produkt takové té „železné opony“ a toho soupeření dvou sociálních systémů. Jakmile zanikl tento problém, jakmile se všichni stali kapitalisty, tak najednou to není s kým porovnávat. Možná i tohleto je vysvětlení.

Martina: Pokud by to tak bylo, tak by levice do budoucna neměla u nás na různých ustláno. Dnes zvolili sociální demokraté Janu Maláčovou jako svou šéfku. Je tedy budoucnost levice v jejich rukou, anebo spíše v rukou Kateřiny Konečné, coby šéfky Stačilo?

Ivan Hoffman: Já bych řekl, že mohou vytvořit úspěšný tandem. V každém případě tedy už nemají co pokazit. Asi ale dobré je už teď říci, že případné vzkříšení levice asi nepřinese automaticky lepší budoucnost. A lepší budoucnost asi závisí na vzkříšení konkurence. Řekl bych, že levici dnes potřebují i konzervativci. Takový autentický konzervativec, myslím, si uvědomuje, že pravice ztratila svého nepřítele. Ten levicový nepřítel je na lopatkách, no, a to vítězství v podobně vysněné společnosti zcela svobodné neregulované byrokraty společností bez ignorujících excesů. To jest nikde. Vlastně Pyrrhovým vítězstvím se stal oligarchický systém, který je asociální, nespravedlivý, ideologizovaný, nesvobodný, takže vlastně tu autentickou konzervativní levici vidíme v naději očekávat jako soupeře autentickou konzervativní pravici. Oni se vzájemně potřebují.

Když se tedy ptáš na to, komu asi kdo drží balanc, tak já bych řekl, že ten autentický pravicový konzervativec nedrží u nás palce Janě Maláčové, ale spíše komunistce Kateřině Konečné, aby získal do koalice sociální demokraty. Celkově je to dáno tím, že demokracie není něco, co se docílí a už to je. Je to proces, a pokud se na té demokracii nepracuje, tak ji vystřídá totalita, a na to potom doplatí všichni. Pravice i levice. Totalita je flexibilní. Umí být pravá. Umí být levá. Důležité je, že nikdy není pravolevá. To je na tom zajímavé. Kdo ví, odkud se to vlastně bere, ten věčný nešvar poskakování na jedné noze. Jednou na pravé a jednou na levé. Přirozená je chůze, když se našlapuje střídavě na pravou a levou nohu. Tak bych to já zařídil.

Demokracie se stále více podobá souboji kartelu tradičních stran s nově vznikající opozicí, která roste z nespokojenosti občanů

Martina: Pojdme se spíše podívat k sousedům, protože ani tam nemají úplně jasno navzdory tomu, že v září v Rakousku poprvé vyhrála pravicově populistická FPÖ, která získala 28,8 % hlasů. Následovali ji lidovci kancléře Karla Nehammera, ti měli 26,3 % a sociální demokraté s 21,1 %. Rakouský prezident se ovšem obešel

bez vítěze voleb. Sestavením vlády pověřil lidovce kancléře Nehammera. A to není poprvé, v Evropě se to stává stále častěji, že vítězové voleb končí v opozici. Čeho je to signálem, Ivane?

Ivan Hoffman: To, co se děje v Rakousku, jsme viděli nedávno také v německých regionálních volbách. Jde o to, že tradiční strany jsou nervózní z konkurence. Jenomže, a to je zajímavé, konkurenci se daří právě proto, že voliči jsou nervózní z tradičních stran. To znamená, dokud je nová opozice slabá, tak strany, co jsou u moci, ji ignorují. Když opozice zesílí, začne vyhrávat, všichni se proti ní spojí úplně do nesourodých slepenců a nenávistně mluví o ohrožení demokracie. Zdánlivě tedy ve volbách soutěží řada různých politických stran, ale ve skutečnosti probíhá zápas mezi kartelem tradičních stran a skutečnou opozicí, kterou mezi sebe nechtějí pustit.

Martina: Já jsem si teď vzpomněla na to, co tady v rozhovoru říkal Petr Bystroň, který zmínil, poslanec Petr Bystroň, ten zmínil, že jsou pravděpodobně jedinou stranou, která je v opozici, proti které vláda organizuje protesty. To už je poněkud bizarní. Já se tedy vrátím zpátky k těm výhrám, které jsou stranám k ničemu, protože je prezident neakceptuje. Řekni mi, co s tím? Jak to změnit dříve, než naprosto logicky začne mít volič dojem, že je zbytečný hráč na předem rozdané šachovnici, a jeho přítomnost u voleb má jen dodat legitimitu jinak cinknuté partii?

Ivan Hoffman: Ano. Volby se velice přeceňují. No, než alternativní strana dostane šanci zúročit volební vítězství účastí ve vládě, tak my sledujeme skutečně jakýsi politický mezistupeň ve formě „aliance poražených“. Je to vždycky takový zoufalý poslední pokus zabránit ve vítězství takzvaným populistům, takzvaným radikálům, prostě těm, co nejsou naši, aby ochránili občany před migrací. Aby ukončili podporu válek a zbrojení. Aby se otevřeně pranýřovalo zelené či genderové náboženství. Prostě ty tradiční strany, které prohrály jednotlivě, musí ještě prohrát společně. Až pak se vlády může ujmout někdo jiný. Ale není vůbec jisté, že jakmile se ta alternativní

strana dostane k moci, že se nezačne chovat stejně, jako ten kartel před nimi. Ale je tu alespoň nějaká naděje. Ale těch nadějí je, říkám, přichází ještě ta poslední křeč, a to je ta „aliance poražených“.

Martina: Já jsem si ještě uvědomila, že když jsem zmiňovala Petra Bystroně, tak jsem nezmínila, že je to poslanec Evropského parlamentu za AfD, jenom abychom učinili informacím zcela za dost.

Ivan Hoffman: Je to slavný Čech v Německu.

Martina: Ano, Němec českého původu. Dlouhou dobu se teď mluvilo o tom, že to dělení stran na levici a pravici končí. My už jsme se o potřebě levice pro pravici bavili. Ale myslíš si tedy, že i na základě toho, co jsi teď říkal, se prostě logicky musí do politiky ten princip pravolevého soutěžení vrátit?

Ivan Hoffman: My vidíme, že to tak částečně je, když jsme hovořili o Německu, tak si povšimněme, že tam se veřejnost odklání od zelených a od liberálů a zlobí se na SPD. Na sociální demokraty. No a ta opoziční CDU/CSU, která vlastně nenese odpovědnost za ty poslední průšvihy, se při pohledu na úspěchy Alternativy pro Německo mění. Oni mění rétoriku, takže je jasné už teď podle mě, že dojde ke korekci toho politického kurzu. Na druhé straně Evropa dnes neřeší pravolevá témata, když se na to podíváte, tak v sázce jsou úplně jiné věci: Je to ztráta konkurenceschopnosti. Ztráta národní identity anebo jak zastavit a jak se vyhnout třetí světové válce, která nikdy neměla tolik válkychtivých stoupenců, jako dnes. To jsou důležitá témata, která se řeší dnes.

Nicméně ta politická krize tradičních stran povede k tomu, že se přestanou řešit blbosti a začne se řešit to, co je důležité. No, a optimistický scénář zní, pokud AfD, nemusí se rovnou dostat do vlády, ale pokud se jí podaří změnit kurz Německa, tak pak může Německo změnit kurz Bruselu. Potíž je ale v tom, že jak je známo, Němci nedělají malé chyby. Oni dělají pouze velké a ty se pak strašně špatně napravují.

Evropa nikdy neměla ambici stát se republikou a ten byrokrat, který ovládá unii, je typickým mozkiem, který na cestě za korporátním žoldem ztratil národní srdce

---

Martina: Pojdme být teď trochu slavnostní, protože minulý týden jsme slavili 28. říjen, svátek vzniku samostatného československého státu, což je vlastně svátek neaktuální, protože Československá republika už tři desetiletí neexistuje. Ale jak letos říkal ve svém projevu prezident Václav Klaus, tak je to svátek dobře vybraný, bez obvyklého násilného podtextu, který často doprovází politické a sociální státní změny. Jak tento svátek vnímáš ty, Čechoslovák pokrevně i narozením?

Ivan Hoffman: Tak já jsem se určitě nenarodil jako vlastenec. To vím. Já si myslím, že vlastencem se člověk může, a také nemusí stát. Tedy mohu být osobní, tak já si přesně pamatuji ten okamžik, kdy jsem se stal vlastencem československého typu. Bylo to v Praze Liboci na předměstí Prahy před naší samoobsluhou 21. srpna 1968 dopoledne ve frontě na chleba. Přesně vím, jak z tranzistorového rádia, ten, kdo ho s sebou měl, hrála na ulici československá hymna a všichni dospělí kolem mě bezmocně brečeli. Byl to tak silný moment, že jsem se v té chvíli stal československým vlastencem nadosmrti. Myslím si, že vlastenectví je osudem člověku. Já mám tedy sympatie samozřejmě pro české a slovenské vlastence. Myslím, že je spojuje víra ve smysl národního státu. To všechno беру, ale já prostě cítím, že už to doklepu jako ten vlastenec československý.

Martina: Aby byl člověk vlastenec, tak musí cítit lásku a příslušnost k nějaké zemi, k nějakému národu. Myslíš, že mají národní státy budoucnost?

Ivan Hoffman: Věřím, že ano, ale obávám se, že ne. Národní státy se v Evropě rozplývají. To vidíme. Jsou pod obrovským tlakem nadnárodních korporací, které ovládají Brusel. No a bohatnou z globálního trhu a takové to rozptýlení do jednotlivých států, to zřejmě není dobrá byznysová situace. Takže podstatné je, že prostě je tady tento tlak a je tady ještě druhý nepříznivý moment, a to je, že

ty národní státy přestávají, aspoň já mám takový pocit, věřit mladé generaci, kterým dnešní státy, respektive jejich odnárodněné elity, nemají co nabídnout. Takže já si myslím, že generace, které se vlastně rozplynuly v takovém, já tomu říkám „liberální evropský Babylon“, že jsou z republiky ztraceny a ti, kteří ztratili republiku, že se už vlastně ani nedozví, že s ní ztratili i kus sebe, a jsem v tom trochu pesimista.

Martina: Myslíš si, že tady, co se týká obtíží Československa, narážíme na prvotní chybu? Když Československo vzniklo jako mnohonárodní stát, dnes bychom řekli multikulturní? Byl v této mnohonárodnostní kolébce položen základ budoucích konfliktů a potom třeba i války?

Ivan Hoffman: Bylo to obtížné soužití, i když člověk čte historiky, tak ví, že takhle to potýkání se s německou menšinou, velmi silnou a na Slovensku s maďarskou, to byly skutečně problémy. Nicméně i když to bylo obtížné soužití, tak tady všichni byli doma. To nebyli žádní příštelci z druhého konce světa, nějaké nesourodé minority. Československou republiku obýval politický národ. A vedle těch autoritářských režimů kolem nás, které ten život zhoršovaly s přibližující se druhou světovou válkou, tak Československá republika byla prosperující demokracií. Byla vzorem demokracie. Tak to alespoň známe z dějepisu. Takže tolik k té minulosti, a pokud jde o dnešek, tak dnes se nám jako velká hrozba zmiňuje migrace, především invaze muslimů. To jsou takové obavy, co to udělá se společností.

Dnes už je to velký problém Německa, Francie a také sousedního Rakouska. Zatímco naše republika patří naopak k zemím, pro které problémem je spíše odliv. Ze kterých se odchází. Ten odliv mladých lidí na Západ, to se označuje jako „odliv mozků“. Že ti schopnější lidé jdou za příležitostí a činy do ciziny. Ale já si myslím, že ve skutečnosti že jsou to srdce, která ta republika ztrácí. Že ta ztráta srdce předchází ztrátě toho mozku.

Není to jenom náš problém, ten odliv mozků z těch unijních periférií sám o sobě není příčinou úpadku republiky, ale je důsledkem dvojího evropského úpadku. Úpadku jednotlivých národních států. To je jeden problém a potom logického následného úpadku Evropy, jako celku, protože to si až zpětně uvědomuji, že Evropa vlastně nikdy neměla ambici stát se republikou a ten byrokrat, který ovládá unii je typickým mozkiem, který na cestě za korporátním žoldem ztratil národní srdce. Tak takový obraz bych použil na tu dnešní situaci.

Martina: Ivane, myslím si, že toto jednou bude uvedeno mezi slavnými citáty Ivana Hoffmana. Ve skutečnosti jsou to srdce, která republika ztrácí. V mé oblíbené knize C. S. Lewise, „Rady zkušeného ďábla“ říká tento učitel svému učeníkovi: „Ve svém příštím dopise mi napiš, jak pacient reaguje na válku, abychom mohli uvážit, zda je z něho lepší udělat hurá vlastence, nebo radikálního pacifistu. Možností je mnoho“, říká ďábel. Pozoruješ kolem sebe, že se ďáblovi jeho dílo daří? Buď hurá vlastenci, nebo radikální pacifisté?

Ivan Hoffman: To jsi našla pěkný citát. Asi to tak nějak je. Asi i u vlastenectví platí „Všeho s mírou“. Je zlé, když chybí a když se přehání a stává se nějakým nesnášenlivým nacionalismem, tak je to také špatně.

Ukazuje se, že Západ může také prohrát, což si nikdy v životě ti politici na Západě nepřipouštěli

---

Martina: Ivane, na konci studené války, když teď změním téma, varoval Henry Kissinger politiky, aby neudělali tu chybu, že svými kroky vženou do náruče, byť utilitárně, Rusko a Čínu. Zjevně vidíme, že se to nepovedlo. Jak ty vidíš, že bude vypadat další vývoj?

Ivan Hoffman: Tak, Henry Kissinger to vlastně říkal celý život, ale vlastně si pamatujeme, že to ještě připomněl na sklonku života, a skutečně podceňování Ruska a Číny Západem bylo to asi nejlepší, co mohl Západ pro Rusko a Čínu udělat, protože udržet si dominanci nad zeměmi, které se k tomu Rusku a Číně pragmaticky přidávají,

bude skutečně pro USA a jeho spojence, respektive vazaly, stále těžší. No a zájem světa o spolupráci se Západem bude klesat v souvislosti s tím, že Západ bude mít stále méně co nabídnout. On nabízí hodnoty, ale ne všem jsou po chuti, a takový problém se tradičně řeší válkou, jenomže teď my vlastně si uvědomujeme, že na tu válku je asi trochu pozdě. Překvapivě se ukazuje, že Západ zřejmě může také prohrát, což si nikdy v životě ti politici na Západě nepřipouštěli.

Martina: Tomu, co teď říkáš, by napovídalo mimo jiné i to, že v Ruské Kazani, v metropoli ruské těžby ropy v Tatarstánu, se sešli představitelé států, které, mimo jiné, spojuje snaha narušit mezinárodní systém vystavěný Západem. Země seskupení BRICS sezval Vladimir Putin. Jak sis ve světle toho, o čem jsme se před malou chvílí bavili, poradil s touto informací ty?

Ivan Hoffman: Tak, v prvním plánu to setkání svědčí o tom, že kolektivnímu Západu se nepodařilo izolovat Rusko. Zatímco Západ tvrdí, že pomáhá napadené Ukrajině proti agresorovi, tak země sympatizující s Ruskem to vidí tak, že Západ bojuje s Ruskem prostřednictvím Ukrajinců ve snaze Rusko oslabit a nejlépe porazit, a následně Rusko ekonomicky kolonizovat. To jsou různé pohledy a Západu se ten jeho narativ vlastně nepodařilo celosvětově prosadit. S tím souvisí druhý pohled, jak země jako Čína nebo Indie sílí, tak se přestávají Američanů bát. Kdykoliv se v minulosti někdo jednotlivě vzepřel americké dominanci, tak třeba ho napadlo, že by v mezinárodním obchodě obešel americký dolar, no tak to s ním vždycky velice špatně dopadlo. No, ale společenství BRICS je už natolik silné, že je jen otázkou času, kdy vytvoří vlastní banku, vlastní platební systém, no a dramaticky tak ohrozí výsadní postavení dolaru coby rezervní měny. Řekl bych, že taková je realita, a o toto se především hraje.

Martina: A myslíš si, že o toto jde opravdu BRICSu, anebo vlastně i jim vyhovuje tento systém, to znamená, že je tady velmi silné ekonomické seskupení, které se neustále vymezuje vůči Americe,

potazmo Západu?

Ivan Hoffman: Určitě něco takového nastává. Ono to není tak, že by všichni řekli: „Už zítra nechceme dolar.“ Zatím všichni prostě mají dolarové rezervy, část obchodu se v tom dolaru stále provozuje, ale ten vliv dolaru postupně slábne. Všichni jsou opatrní, nikdo si to s Amerikou nechce přímo rozházet, ale už nejsou poslušní. Už neudělají to, co se jim řekne. To už ani ta Saúdská Arábie ani Indie, prostě roste jim sebevědomí. To pro americkou politiku je problém, protože oni byli vždycky zvyklí na to, že co řeknou, to platí, a nebyli zvyklí se příliš bavit, a když vyvinuli na ně nějaký nátlak, tak když nestačila malá hůl, tak bylo potřeba vzít větší. Prostě nebyli zvyklí se domlouvat. Proto ten multilaterální svět, kde je více subjektů, které se mezi sebou musí domlouvat, je pro ně nepohodlným. Oni na to nejsou zvyklí. Oni nejsou zvyklí se z někým bavit a uzavírat kompromisy. Oni jenom byli zvyklí říkat, jak to má být. Takže bych řekl, že ten BRICS není nějaká revoluce. Je to prostě evoluční přechod k nějakému jinému spořádání světa.

Martina: V každém případě, čekají nás změny, a otázka je, s jakou ctí je dokážeme přijmout a ustát, zejména když ty změny mohou mít jakoukoliv povahu. V každém případě musím říct, že náš koncept zvířátka na konec se ukazuje jako čím dál tím funkčnější, protože ty informace, které probíháme, nám příliš často úsměv na tváři nevyloodí, a když, tak trochu kyselý. Tak, pojďme na to zvířátko nakonec, byť i to mi připadá, že není úplně veselé, ale pojďme se podívat na zoubky vlkovi. Ti se vrátili, a ještě nedávno nadšeně křičeli ochránci i aktivisté a plédovali za další a další vysazování vlka a naprosté chránění. Pak jeden z nich potrhal oblíbeného poníka rodiny Ursuly von der Leyenové. Přiznávám, že přesné datum této události jsem nějak nenašla, protože jsem našla tuto informaci na platformě asi tří let a nedokážu odhadnout, zda měla Ursula poníků se smutným osudem více. Proto se podívejme na věc, která je jasná, a to je sražený samec vlka na třináctém kilometru dálnice D1. Jak si

myslíš ty, že se sžijeme se zvířaty, která tady poslední desítky let nežila, ale nyní zde jsou, nejsou na to zvyklá ani ta zvířata, ani lidé, kterých se to najednou týká, a na D1 ho nikdo nečekal?

Ivan Hoffman: Ve filmu „Na ostří nože“ nevím, jestli jsi to viděla, zabíjí Anthony Hopkins s Alecem Baldwinem grizzlyho. Ten je chce sežrat. No a v titulcích se ovšem dozvíme, že ho ve skutečnosti nezabili, a medvěd Bart, já nevím, jestli byl z cirkusu nebo ze zoo. Byl prostě jejich hereckým kolegou. A tím je navozen pocit, že člověk s medvědem mohou být partáci. Můžou vystoupit v jednom filmu. A je zde dost místa pro všechna zvířata. No, ale já bych se ale, být medvědem anebo vlkem, měl před člověkem na pozoru. Moc bych ho nebral jako partáka. Být v jejich kůži, tak bych určitě se nenechal vysadit do přírody, ve které pobíhá oblíbený poník Ursuly von der Leyenové, protože ta má pod palcem Evropskou komisi, a tím pádem i celou Evropu – a s touto ženskou fakt nejsou žerty.

Martina: Tak, myslíš si, že před tou by se měl mít na pozoru i vlk?

Ivan Hoffman: I vlk. Určitě. Určitě ano. I ten medvěd Bart, případně tedy.

Martina: Ivane, já doufám, že se zase v pořádku uslyšíme za necelý měsíc, abychom zhodnotili, co nám přinesl listopad. Listopad je většinou měsíc pestrý a já se budu těšit na to, až se na něj všichni podíváme tvýma očima. Díky moc za dnešní vysílání.

Ivan Hoffman: Já se také těším. Přeji ti pevné zdraví.

Martina: To i tobě a všem posluchačům. Měj se krásně.

[Všechny příspěvky s Ivan Hoffman](#)

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.